

## 'SCHOONMAAKSUBSIDIE RIJKEN' NIET DOOR KABINET VERGOED

Yolanda de Koster 24 okt 2020 Reageer



Het beroep om Wmo-maatwerkvoorzieningen is sinds de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage flink toegenomen. Bij mensen met een inkomen van 100.000 euro of meer, is het beroep op huishoudelijke hulp met bijna tachtig procent gestegen. Het kabinet gaat gemeenten niet verder compenseren voor deze zogeheten aanzuigende werking. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is laaiend en dreigt 'ingrijpende stappen' te nemen.

### Forse stijging

Het staat nu onomstotelijk vast dat de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage van 19 euro per maand heeft geleid tot een forse stijging van met name het beroep op de Wmo en met name de huishoudelijke hulp, zo blijkt uit de tweede monitor abonnementstarief Wmo. Vorig jaar, toen het abonnementstarief werd ingevoerd voor maatwerkvoorzieningen, steeg het aantal cliënten met ruim 64.000; een stijging van 6 procent ten opzichte van 2018. 'Deze trendbreuk is vooral zichtbaar bij middeninkomens en hogere inkomens, en bij de voorziening hulp bij het huishouden. Bij hulp bij het huishouden is het aantal cliënten in 2019 zelfs gestegen met 12,7 procent', aldus de onderzoekers van Significant. Bij inkomens van 100.000 euro of meer is sprake van een toename van bijna tachtig procent van het beroep op huishoudelijke hulp.

### Geen extra compensatie

De inkomsten uit eigen bijdragen voor gemeenten zijn in 2019 ten opzichte van 2018 met 53,5 procent gedaald; van 191,6 miljoen naar 89,1 miljoen euro. De Wmo-uitgaven stegen met 10,1 procent, aldus het onderzoek. Volgens minister Hugo de Jonge (VWS) wordt het totale budgettaire effect voor gemeenten geschat op 229 miljoen euro. In het regeerakkoord was rekening gehouden met een stijging van de kosten van 290 miljoen euro. Als compensatie voor de financiële gevolgen van het Wmo-abonnementstarief voor gemeenten, is structureel 143 miljoen euro (oplopend tot 145 miljoen in 2021) aan het gemeentefonds toegevoegd. De minister wil samen met de VNG maatregelen verkennen die 'bijdragen aan een betere sturing op de uitgaven in de Wmo'. De Jonge ziet op basis van het onderzoek geen reden om gemeenten extra te compenseren.

### Bezuinigen

Dat is bij de VNG in het verkeerde keelgat geschoten. In een brief op poten aan de Tweede Kamer stelt VNG-directeur Leonard Geluk dat het abonnementstarief 'een 'schoonmaaksubsidie' voor de rijken is geworden'. De financiële gevolgen van de gedeelde inkomsten en aanzuigende werking zijn hoger dan de aan het gemeentefonds toegevoegde compensatie. 'De nood voor aanvullende compensatie is hoog.' Als de minister vasthoudt aan zijn 'halsstarrige houding' moeten gemeenten op het sociaal domein gaan bezuinigen. Dat gaat ten koste van kwetsbare burgers, waarschuwt de VNG.

### Grens bereikt

'De grens is bereikt', stelt de VNG in haar brief aan de Kamer. Gemeenten moeten volledig worden gecompenseerd voor de effecten van de invoering van het abonnementstarief. Als dat niet gebeurt, moeten gemeenten, gezien de grote tekorten in het sociaal domein, verder bezuinigen. Ze kunnen de Wmo niet blijven uitvoeren zoals beoogd. De VNG ziet zich zonder extra compensatie voor de jaren 2019-2021 genoodzaakt 'ingrijpende stappen te zetten om de uitgaven te beheersen.' Gemeenten zullen actief worden opgeroepen de Wmo ten goede te laten komen aan de kwetsbare bewoners die Wmo hulp en ondersteuning nodig hebben. Aan welke maatregelen worden gedacht, is nog niet duidelijk. Daarover wordt nog nagedacht.

### Teruggefloten

Verschillende gemeenten proberen op diverse manieren de nadelen van de aanzuigende werking op eigen houtje binnen te perken te houden. Assen stelde in oktober vorig jaar het abonnementstarief niet te gaan invoeren voor algemene Wmo-voorzieningen. Assen werd door de minister teruggefloten. De gemeenteraad van Oldenzaal heeft onlangs een motie aangenomen met de strekking de huishoudelijke hulp uit de Wmo te halen en naar de bijzondere bijstand over te hevelen. Zij hopen op steun van meer gemeenten om zo een krachtige lobby richting Den Haag te kunnen voeren. Kamervragen daarover van SP-Kamerlid Ronald van Raak zijn nog niet door de minister beantwoord.

Huishoudinkomens- klasse		2017	2018	2019	2017-2018	2018-2019
Hulp bij het huishouden	Minder dan 10.000 euro	5.840	4.785	5.070	-18,1%	6,0%
	10.000 tot 20.000 euro	215.515	198.000	198.595	-8,1%	0,3%
	20.000 tot 30.000 euro	114.310	121.250	139.080	6,1%	14,7%
	30.000 tot 40.000 euro	33.320	36.045	49.180	8,2%	36,4%
	40.000 tot 50.000 euro	12.825	14.245	21.485	11,1%	50,8%
	50.000 tot 100.000 euro	13.340	13.785	22.820	3,3%	65,5%
	100.000 of meer	1.850	1.660	2.985	-10,3%	79,8%
<b>Totaal</b>	<b>398.095</b>	<b>390.940</b>	<b>440.470</b>	<b>-1,8%</b>	<b>12,7%</b>	

Bron: Monitor abonnementstarief Wmo, tweede rapportage. Significant.